

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2023. GODINU

"Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Banja Luka, mart 2024. godine

SADRŽAJ:

Izvještaj nezavisnog revizora	1-3
Bilans stanja	4
Bilans uspjeha	5
Izvještaj o promjenama na kapitalu	6
Bilans tokova gotovine	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8-22

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru "Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja „Swisslion Industrija alata” a.d. Trebinje (u daljem tekstu „Društvo”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2023. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o gotovinskim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. 12.2023. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za izražavanje mišljenja

Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti, prema navedenim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva, u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke obaveze u skladu s tim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za pružanje osnove za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u vršenju revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Procijenili smo da su to slijedeća pitanja:

1. **Vrednovanje zaliha** (pravilnost vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda), Napomene 3.4, i 4 uz finansijske izvještaje
Navedeno ključno pitanje revizije je izabrano zbog materijalne značajnosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda koji predstavljaju najznačajniju poziciju tekućih sredstava. Proveli smo testove relevantnih kontrola i njihove efikasnosti, vezanih za provođenje obračuna u knjigovodstvu troškova i učinaka. Obezbijedili smo razumijevanje značajnih procesa vezanih za poslove nabavke sredstava potrebnih za proizvodnju, ulaganje materijalnih sredstava i rada u procesu proizvodnje, način vrednovanja nedovršene

proizvodnje i gotovih proizvoda i prodaje istih na tržištu. Na taj način smo obezbijedili razumijevanje značajnih procesa vezano za priznavanje troškova i prihoda kao i vrednovanja zaliha.

Na osnovu provedenih kontrola i procedura nisu utvrđena značajna odstupanja u odnosu na iskazane vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Potvrđeno je da se u segmentu obračuna troškova i učinaka knjigovodstveno pravilno evidentiraju poslovne promjene u vezi sa formiranjem i vrednovanjem zaliha.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinitu prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole neophodne da bi se omogućilo sastavljanje i objektivna prezentacija finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje, odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cjelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj nezavisnog revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih procedura koje su odgovarajuće za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed greške, jer kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešne interpretacije, lažne iskaze, kao i zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva.

- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika kao i prihvatljivost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja, kao računovodstvene osnove, od strane rukovodstva, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo postoji li materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, u obavezi smo da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prouzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, te razmatramo prikazuju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na takav način na koji se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog u vezi sa planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Licima ovlašćenim za upravljanje obezbjeđujemo izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je mr Milica Šinik.

Društvo za reviziju
»CONTROL REVIEW« d.o.o.

Banja Luka,
29.03.2024.godine

Direktor
Mirjana Šinik, ovlašćeni revizor

Ovlašćeni revizor
mr Milica Šinik

BILANS STANJA (IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU)
Na dan 31. decembra 2023. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	Iznos na dan bilansa 31.12.2023.	Iznos na dan bilansa 31.12.2022.
Aktiva			
Stalna sredstva		24.186.508	24.708.498
Nematerijalna sredstva		-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.2,3.3, 1	23.398.058	23.899.565
Investicione nekretnine	3.2,3.3, 1	718.450	738.933
Dugoročni finansijski plasmani	3.4, 2	70.000	70.000
Tekuća sredstva		14.065.122	13.198.108
Zalihe i dati avansi	3.5, 3	9.968.058	9.805.367
Kratkoročna potraživanja	3.6, 4	4.005.873	3.324.830
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.7, 5	28.585	17.625
Porez na dodatu vrijednost	3.6, 5	62.606	50.286
Bilansna aktiva		38.251.630	37.906.606
Pasiva			
Kapital		10.961.378	11.022.221
Akcijski kapital	4.1, 6	38.162.295	38.162.295
Revalorizacione rezerve	4.1, 6	17.066.872	17.066.872
Neraspoređeni dobitak	4.1, 6	-	-
Gubitak	4.1, 6	44.267.789	44.206.946
Dugoročna rezervisanja	4.2,	-	-
Dugoročne obaveze		17.113.513	17.113.513
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	4.3, 7	17.113.513	17.113.513
Kratkoročne obaveze		10.176.739	9.770.872
Kratkoročne finansijske obaveze	4.4, 8	7.257.794	5.193.125
Obaveze iz poslovanja	4.5, 9	2.438.479	1.952.949
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.5, 9	400.631	2.521.358
Druge obaveze	4.5, 9	-	-
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.5, 9	79.835	103.440
Bilansna pasiva		38.251.630	37.906.606
Vanbilansna aktiva i pasiva	18	500.000	500.000

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA (IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU)**Za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine****(U konvertibilnim markama)**

	Napomene	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Poslovni prihodi		12.120.505	13.316.644
Prihodi od prodaje robe	5.1.1, 10	85.656	86.675
Prihodi od prodaje proizvoda	5.1.1, 10	11.305.364	12.960.000
Prihodi od pružnih usluga	5.1.1, 10	4.639	3.797
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 10	681.563	223.189
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 10	-	-
Ostali poslovni prihodi	5.1.1, 10	43.283	42.983
Poslovni rashodi		11.843.080	12.986.850
Nabavna vrijednost prodate robe	5.1.2, 11	83.064	95.864
Troškovi materijala	5.1.2, 11	4.092.557	4.809.748
Troškovi goriva i energije	5.1.2, 11	728.826	595.436
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.1.2, 11	5.486.977	5.659.959
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.2, 11	427.322	518.317
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.1.2, 11	565.614	654.855
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5.1.2, 11	278.761	500.431
Troškovi poreza i doprinosa	5.1.2, 11	179.959	152.240
Poslovni dobitak		277.425	329.794
Poslovni gubitak		-	-
Finansijski prihodi		3.257	90.079
Pozitivne kursne razlike	5.2.1, 12	3.257	90.079
Finansijski rashodi		367.961	514.908
Rashodi kamata	5.2.2, 13	11.956	7.846
Negativne kursne razlike	5.2.2, 13	69.905	87.046
Ostali finansijski rashodi	5.2.2, 13	286.100	420.016
Dobitak redovne aktivnosti		-	-
Gubitak redovne aktivnosti		87.279	95.035
Ostali prihodi		61.266	94.106
Ostali prihodi	5.3.1, 14	61.266	94.106
Ostali rashodi		34.830	34.167
Gubici po osnovu prod. i ras.nem.sred.,nekr...pos..i opr.	5.3.2, 15	-	95
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	5.3.2, 15	-	353
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	5.3.2, 15	-	-
Ostali rashodi	5.3.2, 15	34.830	33.719
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	-
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	-
Dobitak prije oporezivanja		-	-
Gubitak prije oporezivanja		60.843	35.096
Tekući i odloženi porez na dobit		-	-
Neto dobitak perioda	4.1, 6	-	-
Neto gubitak perioda		60.843	35.096
Ukupni prihodi		12.185.028	13.500.829
Ukupni rashodi		12.245.871	13.535.925

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine
(U konvertibilnim markama)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobiti po osn. finan.sred.rasp ol.za prodaju	Ostale rezerve	Neraspoređeni gubitak/dobitak	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2021.godine	38.162.295	17.066.872			(49.306.242)	5.922.925
Dobici/(gubici) za godinu					(35.096)	(35.096)
Ostali ukupni rezultat za godinu					(35.096)	(35.096)
Objavljene dividende					5.134.392	5.134.392
Ostale promjene						
Stanje na dan 31. decembar 2022.godine	38.162.295	17.066.872			(44.206.946)	11.022.221
Dobici/(gubici) za godinu					(60.843)	(60.843)
Ostali ukupni rezultat za godinu					(60.843)	(60.843)
Objavljene dividende						
Ostale promjene					-	-
Stanje, 31. decembar 2023.godine	38.162.295	17.066.872			(44.267.789)	10.961.378

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE)
Za godinu koja se završava 31.decembra 2023. godine
(U konvertibilnim markama)

	Godina koja se završava 31. decembra 2023.	Godina koja se završava 31.decembra 2022.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.404.805	8.329.251
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	402.525	826.670
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	7.668.615	7.053.730
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	333.665	448.851
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.355.050	8.735.550
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u zemlji	1.528.030	1.669.395
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	1.617.560	1.051.763
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.070.013	5.861.274
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	11.956	8.626
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	127.491	144.492
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	49.755	-
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	406.299
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	38.795	49.160
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	38.795	49.160
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	38.795	49.160
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	420.000
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	420.000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	70.000
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	70.000
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	350.000
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	8.404.805	8.749.251
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	8.393.845	8.854.710
NETO PRILIV GOTOVINE	10.960	-
NETO ODLIV GOTOVINE	-	105.459
Gotovina na početku obračunskog perioda	17.625	123.084
Gotovina na kraju obračunskog perioda	28.585	17.625

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku otganizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitrala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73- proizvodnja alata).

Matični broj Društva je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca u 2023. godine je 318 odnosno 353 u prethodnoj godini.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju broj: 062-0-Reg-19-000312 od 18.10.2019. godine izvršen je upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje. Kao generalni direktor upisana je Jovanka Uljarević.

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj: 78/20), Društvo je razvrstano u kategoriju velikih pravnih lica.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

2.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obaveznost procjenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

2.1.2. NAČELO DOSLEDNOSTI koje podrazumijeva da se način procjenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

2.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobiti.

2.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posledicu odmjeravanje rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvrjeđenja (depresijacije) i rezervisanja nazavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

2.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

2.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.

2.1.7. NAČELO INDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3. PROCJENJIVANJE IMOVINE

3.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja priticati ekonomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva. Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti. Obuhvataju ulaganja u licence, softver i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

3.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

U momentu nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvređenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja i opreme uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekti povećavaju rashode obezvređenjem imovine u bilansu uspjeha.

3.3. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući trajno pravo korištenja (zemljište) je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.

Metod obračuna amortizacije građevinskih objekata i dijela opreme je linearni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema). Amortizacione stope se utvrđuju prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe za svako sredstvo pojedinačno. Za proizvodnu opremu za koju je moguće utvrditi količina učinaka koji se njome proizvedu, primjenjuje se funkcionalna amortizacija.

Prilikom obračuna amortizacije proporcionalnom metodom Društvo koristi slijedeće amortizacione stope:

Građevinski objekti	1,30 % do 16,66 %
Oprema	2,00 % do 25,00 %

3.4. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U dugoročne finansijske plasmane spadaju: učešća u kapitalu drugih pravnih lica, dugoročni krediti, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeca i ostali dugoročni finansijski plasmani.

3.5. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, goriva i maziva, auto guma, sitnog inventara, HTZ opreme, procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.

Sitan inventar, ambalaža i auto gume čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i dio opštih troškova koji su raspoređeni prema utvrđenom ključu.

3.6. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje i druga kratkoročna potraživanja.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

3.7. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: poslovni računi i blagajna.

Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

3.8. KRATKOROČNA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna aktivna razgraničenja obuhvataju unapred plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

4. PROCJENJIVANJE PASIVE

4.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina je ispravka vrijednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

4.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

4.3. DUGOROČNE OBAVEZE

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i inostranstvu, obaveze po finansijskom lizingu i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

4.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti u zemlji i dio dugoročnih kredita koji dopijevaju za plaćanje do jedne godine.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti.

4.5. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

4.6. TEKUĆE OBAVEZE ZA POREZ NA DOBIT

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

5. PRIHODI I RASHODI

5.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

5.1.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka,
- prihodi od fondova, subvencija,
- prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

5.1.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

5.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od pozitivnih kursnih razlika i ostali finansijski prihodi.

5.2.2. Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

5.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

5.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od prodaje osnovnih sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi.

5.3.2. Ostale rashode čine: rashodi po osnovu manjkova, rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i ostali rashodi.

6. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 94/15, 1/17 i 58/19). Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

1. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	U KM				
	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ukupno
Nabavna vrijednost:					
Stanje na početku godine	6.973.940	16.007.391	23.333.394	1.021.760	47.336.485
Povećanja:	0	0	43.744	0	43.744
Nove nabavke	0	0	43.744	0	43.744
Smanjenja:	0	0	610	0	610
Rashod, prodaja i drugo	0	0	610	0	610
Stanje na kraju godine	6.973.940	16.007.391	23.376.528	1.021.760	47.379.619
Kumulirana ispravka vrijednosti:					
Stanje na početku godine	0	5.108.537	17.306.623	282.827	22.697.987
Povećanja:	0	267.538	277.592	20.483	565.613
Amortizacija	0	267.538	277.592	20.483	565.613
Smanjenja:	0	0	489	0	489
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	489	0	489
Stanje na kraju godine	0	5.376.075	17.583.726	303.310	23.263.111
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2023. godine	6.973.940	10.631.316	5.792.802	718.450	24.116.508
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2022. godine	6.973.940	10.898.854	6.026.771	738.933	24.638.498

U tekućoj godini povećana je nabavna vrijednost opreme po osnovu nabavke nove opreme u iznosu od 43.744 KM.

Nekretnine koje se izdaju pod zakup su klasifikovane kao investicione nekretnine.

Hipoteka u korist Poreske uprave Republike Srpske je ukinuta sa kompletne imovine jer su obaveze prema Poreskoj upravi izmirene u cjelosti.

2. UČEŠĆA U KAPITALU

	U KM	
	Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	70.000	70.000
Vrijednost na kraju godine	70.000	70.000
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na početku godine	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2023. godine	70.000	70.000
31.12.2022. godine	70.000	70.000

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica se odnosi na učešće Društva u osnivanju udruženja "Udruženje građana i privrede Hercegovine - UGIP Hercegovina" sa sjedištem Trebinju, Grad Sunca. Skraćeni naziv "UGIP Hercegovina". Društvo je uložilo novčana sredstva u iznosu od 70.000KM.

3. ZALIHE I DATI AVANSI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Materijal	2.916.904	3.447.165
2. Nedovršena proizvodnja	806.511	1.029.178
3. Gotovi proizvodi	6.184.924	5.286.006
4. Roba	57.715	41.014
I Zalihe, neto (1-4)	9.966.054	9.803.363
1. Bruto dati avansi	2.004	2.004
2. Ispravka vrijednosti datih avansa	0	0
II Dati avansi - ukupno (1-2)	2.004	2.004
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	9.968.058	9.805.367

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.

Zalihe materijala obuhvataju osnovni materijal, pomoćni materijal, gorivo i mazivo, kancelarijski materijal, ostali materijal, materijal za restoran, rezervne dijelove, auto gume i alat na skladištu.

Stanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda odgovara zalihama koje se vode u okviru klase 9. U skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, formirane su evidencije za obračun troškova i učinaka u okviru kojih se vrši analitičko evidentiranje kretanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

4. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	U KM				
	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoročna potraž.	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	629.290	3.078.828	18.470	50.286	3.776.874
Bruto stanje na kraju godine	534.843	3.859.103	13.685	62.606	4.470.237
Ispravka vrijednosti na početku godine	401.758	0	0	0	401.758
Ispravka vrijednosti na kraju godine	401.758	0	0	0	401.758
NETO STANJE					
31.12.2023. godine	133.085	3.859.103	13.685	62.606	4.068.479
31.12.2022. godine	227.532	3.078.828	18.470	50.286	3.375.116

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2023. godine.

Društvo je usklađivalo stanja sa kupcima putem Izvoda otvorenih stavki na dan 31.10.2023. godine. Evidentirana potraživanja od kupaca su u značajnoj mjeri potvrđena.

U toku 2023. godine Društvo nije vršilo otpis potraživanja od kupaca.

5. GOTOVA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Poslovni računi - domaća valuta	27.434	16.514
2. Poslovni računi - strana valuta	995	925
3. Blagajna - domaća valuta	156	186
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 3)	28.585	17.625

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2023. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izvještaja i stanju koje je utvrđeno popisom. Preduzeće ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Atod bank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank d.d. BiH Sarajevo, Intesa SanPaolo banka d.d. Sarajevo, Addiko bank a.d. Banja Luka i NLB banka a.d. Banja Luka.

6. KAPITAL

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital	38.162.295	38.162.295
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava	17.066.872	17.066.872
II. Revalorizacione rezerve ukupno	17.066.872	17.066.872
1. Gubitak ranijih godina	(44.206.946)	(44.171.850)
2. Gubitak tekuće godine	(60.843)	(35.096)
III. Gubitak (1 do 2)	(44.267.789)	(44.206.946)
KAPITAL (I do II-III)	10.961.378	11.022.221

Osnovni kapital Preduzeća čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 24.11.2023. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.171.

U narednom pregledu data je struktura akcionara:

Swisslion Group d.o.o., Novi Sad	64,31%
PREF a.d., Banja Luka	9,89%
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond a.d., Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
DUIF Polara Invest a.d. - OAIF Jahorina Koin	2,31%
Ostali akcionari	<u>11,48%</u>
Ukupno:	100,00%

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata procjene stalne imovine u 2009. i 2020. godini.

7. DUGOROČNE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	17.113.513	17.113.513
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	17.113.513	17.113.513

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2023. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, na osnovu Ugovora o prodaji državnog kapitala koji je zaključen između Koncern Swisslion- Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Društva.

8. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Kratkoročne finansijske obaveze	6.907.794	4.799.900
2. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	350.000	393.225
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno (1 do 2)	7.257.794	5.193.125

Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 6.907.794 KM su formirane u toku 2023. godine po osnovu Ugovora o preuzimanju ispunjenja duga, koji je zaključen 25.01.2023. godine između Društva i Rodoljuba Draškovića kao Preuzimaoca ispunjenja duga. Preuzimalac ispunjenja duga je preuzeo ispunjenje obaveza Društva prema Poreskoj upravi Republike Srpske u iznosu od 6.907.794 KM i iste su izmirene u cjelosti.

Društvo je u 2022. godini zaključilo nekoliko ugovora o zajmu sa povezanim licem RDT Swisslion d.o.o. Trebinje po osnovu kojih je dobijena kratkoročna pozajmica u iznosu od 420.000 KM. Stanje obaveza po osnovu pozajmica na dan bilansiranja iznosi 350.000 KM.

9. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Dobavljači u zemlji	1.954.839	1.492.368
2. Dobavljači u inostranstvu	483.640	460.581
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 2)	2.438.479	1.952.949
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada	231.693	241.678
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada	3.950	3.576
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada	103.260	2.215.320
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	48.875	47.370
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	4.427	4.190
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	8.426	9.224
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 6)	400.631	2.521.358
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	71.217	73.436
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	8.618	30.004
III Obaveze za ostale poreze, doprinose (1 do 2)	79.835	103.440
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do III)	2.918.945	4.577.747

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosio na obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu. Društvo je usklađivalo obaveze prema dobavljačima putem Izvoda otvorenih stavki u toku godine i stanje obaveza je u značajnom iznosu usklađeno.

10. POSLOVNI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	85.656	86.675
I Prihod od prodaje robe - ukupno	85.656	86.675
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	553.159	773.913
2. Prihodi od prod. proizvoda i usluga na inostranom tržištu	10.752.205	12.186.087
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga - ukupno (1 do 2)	11.305.364	12.960.000
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	11.391.020	13.046.675
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	4.639	3.797
III Prihod od aktiviranja učinaka - ukupno	4.639	3.797
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	681.563	223.189
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno	681.563	223.189
1. Prihodi od zakupnina	43.283	42.983
V Drugi poslovni prihodi - ukupno	43.283	42.983
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do V)	12.120.505	13.316.644

11. POSLOVNI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Nabavna vrijednost prodane robe	83.064	95.864
I Nabavna vrijednost prodane robe - ukupno	83.064	95.864
1. Troškovi materijala za izradu	3.837.628	4.503.656
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	254.928	306.092
3. Troškovi goriva i energije	728.827	595.436
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	4.821.383	5.405.184
1. Troškovi bruto zarada	4.996.143	5.227.231
2. Troškovi bruto naknada zarada	411.231	296.829
3. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	79.603	135.899
III Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 3)	5.486.977	5.659.959
IV Troškovi amortizacije	565.614	611.630
1. Troškovi rezervisanja za troškove u garantnom roku	0	43.225
V Troškovi rezervisanja (1 do 6)	0	43.225

1. Troškovi usluga na izradi učinaka	27.857	48.447
2. Troškovi transportnih usluga	354.563	414.567
3. Troškovi usluga održavanja	17.395	26.707
4. Troškovi reklame i propagande	5.800	5.500
5. Troškovi ostalih usluga	21.707	23.096
VI Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	427.322	518.317
1. Troškovi neproizvodnih usluga	205.883	412.202
2. Troškovi reprezentacije	26.739	25.023
3. Troškovi premije osiguranja	1.992	2.799
4. Troškovi platnog prometa	18.586	27.824
5. Troškovi članarina	5.284	5.809
6. Troškovi poreza	173.438	145.493
7. Troškovi doprinosa	6.521	6.747
8. Ostali nematerijalni troškovi	20.277	26.774
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	458.720	652.671
Ostali poslovni rashodi - ukupno (V do VII)	886.042	1.214.213
POSLOVNI RASHODI - UKUPNO (I do VII)	11.843.080	12.986.850

12. FINANSIJSKI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Pozitivne kursne razlike	3.257	90.079
Finansijski prihodi - ukupno	3.257	90.079

13. FINANSIJSKI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Rashodi kamata	11.956	7.846
2. Negativne kursne razlike	69.905	87.046
3. Ostali finansijski rashodi	286.100	420.016
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	367.961	514.908

14. OSTALI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Viškovi izuzimajući viškove zaliha učinaka	469	0
2. Prihodi od smanjenja obaveza	60.797	94.106
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 2)	61.266	94.106
OSTALI PRIHODI - UKUPNO	61.266	94.106

15. OSTALI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
1. Gubici po osnovu rashodovanja stalne imovine	120	95
2. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	0	353
3. Ostali rashodi	34.710	33.719
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 3)	34.830	34.167
OSTALI RASHODI - UKUPNO	34.830	34.167

16. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Protiv Društva se vode sudski sporovi u vrijednosti od oko 19.620 KM, koji se odnose na sporove sa radnicima. Postupci su u toku. Protiv Društva nema aktivnih sudskih sporova.

Društvo ima potraživanja u iznosu od 401.758 KM od pravnog lica „Swisslion“ d.o.o. Prehrambena industrija, Trebinje koje je predmet stečajnog postupka.

17. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansiranja, Upravni odbor Društva je donio odluku o prodaji dijela stalne imovine putem javnog nadmetanja (zemljište sa građevinskim objektima na lokaciji pogon Police u Trebinju).

18. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji je evidentirana garancija od Atos bank a.d. Banja Luka po ugovoru br.5671516221100243 u iznosu od 500.000 KM. Ovo je sveobuhvatna garancija izdata u svrhu plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

19. POVEZANA LICA

Povezana lica su: Swiss inženjering d.o.o. Trebinje, RDT Swisslion d.o.o. Trebinje i SI inženjering d.o.o. Trebinje.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Swiss inženjering d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2023. godini iznose 27.053 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 11.0937 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2023. godini iznose 8.334 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 0 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem RDT Swisslion d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2023. godini iznose 24.991 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 0 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2023. godini iznose 485.820 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 1.453.747 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem SI inženjering d.o.o. Trebinje kao dobavljačem u 2023. godini nisu ostvarene a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 252.428 KM.

20. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društva može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.